

VALDEMĀRS ANCĪTIS (1921-2006)

Valdemārs Ancītis piedzimst 1921. gada 6. jūnijā Aknīstē. Mācās Aknīstes pamatskolā (1935), Rīgas Valsts 1. ģimnāzijā (1940) un Latvijas Universitātē, Filoloģijas un filozofijas fakultātē: studiju virzienā baltu filoloģija (1940-1943). Publicējas jau skolas vecumā, 16 gados pirmā nozīmīgākā publikācija - "Tautas medicīnas materiāli no Aknīstes" (Ceļi VIII, 1937). V. Ancītis cieši seko brāļa Krišjāņa pēdās, bet studijas Latvijas Universitātē pārtrauc karš, jo abus iesauc leģionā. Brāļu Ancīšu folkloras vākums ir lielākais un pamatīgākais no Aknīstes puses.

Kopš 1948. gada dzīvo un strādā Saldū, pēta novada vēsturi. V. Ancītis pēc brāļa pāragrās aiziešanas pabeidz viņa grāmatu "Aknīstes izloksne" (1977), Saldus izdevniecībā "Signe" izdod "Sēlijas grāmata" (1999) un "Aknīstes grāmata" (2007). V. Ancīša Senču kalendāri iznāk kopš 1991. gada - enciklopēdiski uzziņu krājumi par mūsu tautas folkloru, kultūrvēsturi un tautas likteņgaitām (kopā 16 kalendāri), publicē bagātīgas bibliogrāfijas, literatūrkritiskus rakstus kopgrāmatās un periodikā.

V. Ancītis ir autors grāmatām 3 sējumos: „Cieceres, Ventas un Vadakstes krastos” (1992–1996), albumam „Saldus” (1996), ceļvedim „Saldus” (1975). Redaktors un sastādītājs četriem „Saldus kalendāriem” (1991–1994). Vada laikraksta „Padomju Zeme” (vēlāk „Saldus Zeme”) literāro lappusi (1963–1974) un satīras nodaļu “Adata” (1963–1987). Redaktors Latvijas Tautas frontes biļetena „Cieceres Atmoda” (1989–1990). Laikraksta “Saldus Zeme” ielikumā “Kurzemīte” (1987-2006) regulāri publicē rakstus par Saldus novadniekiem. Ar savu darbu Valdemārs Ancītis rada pamatu apjomīgam Saldus novada folkloras krājumam „Sveicināti Saldū!”, ko ar Latviešu folkloras krātuves fonda atbalstu sagatavo Māra Vīksna.

V. Ancītis piedalās Saldus bibliotēkas darbībā. Vada literāro apvienību (1963-1969). Par dažu mēnešu dienestu leģionā V. Ancītis “skaitās” nelojāls padomju režīmam. Aizliegumi publicēties un publiski uzstāties. Daudzas ieceres var īstenot tikai sadarbībā ar bibliogrāfu Valdi Anapartu, kurš šī iemesla dēļ pārņem literārās apvienības vadību un tiek “pierakstīts” kā 1. autors ceļvedim “Saldus”. Pateicoties V. Ancīša aktivitātei un ierosmēm, Saldū notiek daudzas tikšanās ar izciliem literātiem.

2007. gadā Aknīstes pilsētas bibliotēkai piešķir Valdemāra Ancīša vārdu.

V. Ancītis saņem vairākus apbalvojumus – LPSR Augstākās padomes prezidija Goda rakstu „Par aktīvu radošu darbu” (1989), Krišjāņa Barona Prēmiju (1991), Jaņa Rozentāla Prēmiju (1992), Triju zvaigžņu ordeni (1994), Saldus pilsētas „Goda pilsoņa” nosaukumu (1996), Lielo Folkloras Balvu (2000), Sēlijas asociācijas goda biedra nosaukumu (2001), Kultūrkapitāla fonda (KKF) mūža stipendiju.